

tististe Data og Underfølgelser, naar der er Tale om kommunale Anliggender. Vi betragte altfor lidt Kommunerne, og ved Siden af Kommunerens Udskillelse ogsaa deres Forbindelse. Der er forelaaet anvendt tildels i Overensstemmelse med tidligere Lovbestemmelser i Loven af 8de Marts 1856 visse Beløb til visse Formaal. Vi maa komme ind paa en lidt bestemtere Vej, for hvad der skal flydes til. Vi maa ved at ordne Skolevesenet komme til nyere at overveie, hvor stor Befolkningen er paa et givet Kvadratindhold, og hvor vanskeligt det derfor er i et vist Amt at samle Befolkningens Børn i et passende Antal Skoler, imedens det i et andet Distrikt er overordentlig let, fordi Befolkningen bor mere samlet, og hvor stor Gjennemsnitsstatteevnen er for Folk i et Amt i Sammenligning med andre. Der maa finde en Udjevning Sted gennem Statskassen mellem de forskjellige Amter, mellem Roskilde og Ringkjøbing Amter f. Ex., men det er ikke nok, man skal stille sig klart for, Die, at det er dette, der finder Sted, saa vil Talen om Tilskud fra Statskassen blive noget dæmpet. Ved Siden af dem, der ville have Tilskud, ville komme Andre, der anstille den Betragtning, at, naar vi forlange Tilskud af Statskassen, er det os selv, der komme til at betale det.

hvad Enkeltheberne angaar, skal jeg kun bemærke Et, nemlig at der er en Bestemmelse, som jeg ikke tror bør bibeholdes, Bestemmelsen i §. 28 a om et Beløb til Præmier for Lærere, som udmærke sig ved deres Virksomhed. Mine Herrer, de skulle aldrig bevilge Pengepræmier til Embedsmænd — aldrig! De skulle bevilge Løn, en hæderligere og bedre Løn end den, de fleste nu have, men ikke Præmier, thi Præmier føre til Jalskhed. Man gav Præmier for Indførelsen af den indbyrdes Undervisning; ja den Gang havde man ikke Penge, saa gjorde man Skolelæreren til Dannebrogsmænd og Provsten til Ridder af Dannebrog. Det kan ikke være andet, end at den høitærede Minister, — jeg kjender ham godt nok til at vide det — vil søle det som en yderst byrdefuld og yderst pinlig Sag at fordele disse Præmier, thi man vil ved Uddelingen i høi Grad have en Følelse af Ufikkethed. Jeg vil derfor raade den høitærede Minister til at vælte denne Byrde fra sig og hellere sige: Vi ville gennem de Bestemmelser, der staa under b, c og d i den nævnte Paragraf, stille Kommunerne saaledes, at de omtrent alle have ikke altfor forskellige Bilskaar, og lad saa Kommunerne i Guds Navn give Præmier under Form af en liberal Jafstættelse af det Bedelag, der skal gives, og hvis man gaar ind paa Ufsnittet om Fortsettelsesfkolet, da en liberal Jafstættelse af Godtgjørelsen herfor. Men der er en Ting til, der gjør, at man ikke skal give Præmier, og det er det, at Bilskaarene for Præmieæfknningen ville være yderst forskellige. Det vil naturligtvis være saare let for en Skolelærer i Lyngby, Gjentofte, Søllerød og flige

Sogne, hvor der er Velstand, at tilveiebringe en Fortsettelsesfkolet; men det vil være yderst vanskeligt at tilveiebringe Fortsettelsesfkolet i de fleste Kommuner i Ringkjøbing Amt, og lad os f. Ex. tænke paa Skagen eller Virtsholmene! Det kan være den allerstræbsomste og arbeidsomste Skolelærer, der faar en Præmie, men det kan sandelig ogsaa være en, der ikke tager sig Tingene altfor strengt.

Mine Herrer, jeg har gjort en Del Bemærkninger, man kan sige udsættende Bemærkninger om Lovforslaget, men jeg maa dog sige, at jeg i høi Grad anerkjender den Mand, hvoraf det er udgaaet, og det vil jo ses, at, naar jeg undtager det 3die Ufsnit om Fortsettelsesfkolet, imod hvilke jeg har gjort nogen Indvending, har jeg i det Hele kunnet slutte mig til Lovforslagets Bestemmelser. Jeg kan saaledes slutte mig til Bestemmelserne om Arrangementet med Hensyn til Skolegangen, om en vis Udvidelse af Skolepligten, om Mulkssystemet, om Lærernes Ansættelse o. s. v. Til det Allermeste i Lovforslaget kan jeg slutte mig, og jeg maa udtale, som min Mening, at dette Lovforslag har mødt en Medfart, som jeg vilde betegne meget haardt, hvis det ikke var i den anden Ufdeling af Representationen, at det havde mødt denne Medfart — en meget haard og for den høitærede Minister nødvendigvis overraskende Medfart. Lovforslaget bør mødes med Velvillie, og vi bør se at bringe ud af det, hvad vi kunne. En Ting er der som jeg endnu vil sige. Jeg tror ikke, at den høitærede Minister venter, at der her i Tinget skal komme et Resultat frem, der kan føres igjennem i Folkethinget og derved blive til Lov. Men jeg siger, at den høitærede Minister ikke bør tage sig det altfor nær, hvis det Resultat, der fremkommer heri Landsthinget afsviger en Del, fra hvad han ønsker f. Ex. med Hensyn til Ufsnittet under Nr. 3 og maaske et eller andet Punkt til. Jeg tror, han maa søge sin Trøst i det, som jeg i Begyndelsen fremhævede, nemlig, at det er yderst vanskeligt paa dette Omraade ad den positive Lovgivnings Vej paa een Gang og hurtigt at udrette store Ting. At gjøre smaa Skridt frem ad er allerede meget, og jeg tror, at der ved dette Lovudkast kan gjøres Skridt, der endda ikke ere at foragte.

Formanden: Det ærede 6te Medlem for 9de Kreds har begjæret Ordet for en kort Bemærkning. Da jeg vel tør antage, at det er en virkelig kort Bemærkning, vil jeg give ham Ordet endnu i dette Møde.

Mr. Andersen: Sa, jeg skal søge at gjøre min Bemærkning saa kort som mulig.

Formanden: Maaske det ærede Medlem hellere ønsker at udtale sig med større Frihed imorgen.